

Dosarul nr. 2-26455/22
2-22174896-12-2-30112022-1

HOTĂRÂRE
în numele Legii

12 mai 2023
Chișinău

mun.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Balan
Grefier Bogdana Mamedov

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva lui ***** cu privire la obligarea exprimării scuzelor publice și dezmințirii informației defăimătoare,

constată:

La data de 25 noiembrie 2022, ***** a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** cu privire la obligarea exprimării scuzelor publice și dezmințirii informației defăimătoare.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 26 octombrie 2022, ora 18:30, de către ***** și prim-ministrul Republicii Moldova, ***** a fost susținută conferința de presă cu denumirea „Conferință de presă susținută de către prim-ministra Republicii Moldova, ***** și ministrul Justiției, *****”.

A menționat că, această conferință de presă a fost înregistrată, este păstrată și accesibilă publicului larg pe platforma pagina web www.privesc.eu, la rubrica Agenda evenimentelor, data de 26 octombrie 2022, înregistrare la ora 18:30, cu denumirea „Conferință de presă susținută de către prim-ministra Republicii Moldova, ***** și ministrul Justiției, *****”.

A afirmat că, în conferința de presă respectivă, între minutele 08:10 și 08:44, ***** a declarat că, „Pe lângă acești 2 criminali cu acte în regulă pe nivel internațional, în lista sancțiunilor sunt incluși mai multe personaje care au încercat să falsifice alegerile municipale, prezidențiale, parlamentare, inclusiv unele grupuri de inițiativă pentru constituirea de partide, chipurile de sorginte proeuropeană, dar care au fost finanțate de către serviciile secrete rusești”.

A relatat că, deși pârâtul nu a indicat direct numele reclamantului sau denumirea Mișcarea Alternativă Națională, fraza „grupuri de inițiativă pentru

constituirea de partide” evident se referă anume la Mișcarea Alternativă Națională, liderul căruia este reclamantul *****.

A susținut că, această concluzie rezultă și din declarațiile Prim-ministrului Republicii Moldova, ***** în cadrul aceleiași conferințe de presă.

A notat că, conferința de presă și declarațiile citate supra au fost efectuate cu referire directă la Comunicatul de presă din 26 octombrie 2022 al Departamentului Trezoreriei al SUA „Departamentul Trezoreriei al SUA vizează corupția și operațiunile de influență malignă ale Kremlinului în Moldova”, accesibil pe pagina web a Ambasadei SUA în Moldova (<https://md.usembassy.gov/ro/departamentul-trezoreriei-al-sua-vizeaza-coruptia-si-operatiunile-de-influenta-maligna-ale-kremlinului-in-moldova/>).

A declarat că, analizând comunicatul de presă al Departamentului Trezoreriei al SUA, în special lista persoanelor și entităților în privința cărora au fost instituite sancțiuni, constată că, în acesta nu se regăsește denumirea Mișcarea Alternativă Națională și nici numele reclamantului.

A relevat că, mai mult, Ambasadorul Statelor Unite ale Americii, ***** în cadrul emisiunii în profunzime cu Lorena Bogza, ora 21:00, la data de 31 octombrie 2022, a spus că „... în cazul Mișcării Alternative Naționale declarația este foarte clară, deci pun accentul pe fărădelegile unui agent FSB care este activ aici și a făcut o ofertă către Mișcarea Națională Alternativă și noi avem această informație. Nu este vorba despre partid și Mișcare...”.

A informat că, autorul informației răspândite de pârât confirmă caracterul defăimător al acesteia.

A subliniat că, în informația răspândită de pârât se conțin și învinuiri nefondate în falsificarea alegerilor și finanțarea ilegală, fără a fi prezentate careva probe în acest sens, în lipsa unei anchete penale pe aceste presupuneri, ceea ce evident încalcă dreptul reclamantului la prezumția nevinovăției, un drept care urmează a fi respectat într-un stat de drept.

A comunicat că, totodată, Mișcarea Alternativă Națională nici la ziua de azi nu este înregistrată ca partid politic, nu a participat la alegeri și nu a fost finanțată de entități/persoane menționate în lista sancțiunilor prezentată de Departamentul Trezoreriei al SUA.

A concretizat că, informația falsă și defăimătoare citată supra a fost preluată de practic toate media naționale și unele străine, ceea ce a dus la dezinformarea masivă și manipularea cu opinia publică.

A atenționat că, astfel de informație falsă răspândită ca mesaj din partea unui demnitar de rang înalt evident aduce prejudicii grave onoarei, demnității și reputației profesionale ale reclamantului.

A remarcat că, sunt doar câteva din articole/știri publicate în urma conferinței de presă susținută de pârât:

- Ziarul Național (PP „Ziarul Național” SRL) și NordNews.md cu denumirea „***** și MAN-ul lui *****”, finanțați de serviciile speciale RUSEȘTI. *****: „În „Global Magnitsky Act” sunt menționați și cei care au beneficiat de ajutor financiar ILEGAL în timpul campaniilor electorale - ***** și MAN”;
- Replica Media (A.O. Replica Media) cu denumirea: „Caracatița Kremlinului în R. Moldova: *****, ***** și noul partid înființat de *****”, coordonați de persoane apropiate FSB-ului rusesc”;
- Noi.md cu denumirea: „Cine mai este vizat de lista sancțiunilor Statelor Unite” (<https://noi.md/politica/cine-mai-este-vizat-de-lista-sanctiunilor-stator-unite>);
- Deschide.MD cu denumirea: „*****, *****și *****încearcă să diminueze importanța sancțiunilor americane și acuză guvernarea PAS că a „influențat” SUA”;
- Important.md cu denumirea: „Cine mai este vizat de lista sancțiunilor Statelor Unite”;
- Timpul.md (PP Timpul de dimineața) cu denumirea: „Oamenii Moscovei. SUA anunță că *****este COORDONAT DE FSB”.

A declarat că, în încercarea de soluționare a litigiului amiabil, la data de 28 octombrie 2022, a depus cerere prealabilă către pârât, atât prin intermediul poștei electronice, cât și prin poșta terestră, dar și a făcut public acest fapt.

A specificat că, însă, nici până la data depunerii prezentei cereri de chemare în judecată nu a parvenit un răspuns.

A mai menționat că, legea nu prevede excepții de la obligația respectării demnității, onoarei și reputației profesionale a oricărei persoane, iar denaturarea evidentă a informației despre oponentii politici reprezintă, în esență, lipsă de respect față de cetățenii acestei țări.

A afirmat că, în situația în care informații false și defăimătoare sunt prezentate de un demnitar de rang înalt și preluate de practic toate media, urmează să survină și consecințele în conformitate cu prevederile legale. Or, într-un stat de drept cu politica proeuropeană declarată urmează să fie aplicate în practică principii fundamentale, toți sunt egali în fața legii.

Consideră că, defăimarea în speță a avut loc cu rea-credință, or, în mod evident a fost denaturată esența comunicatului de presă din 26 octombrie 2022 al Departamentului Trezoreriei al SUA și prezentate ca adevărate informații ce nu se conțin în acest comunicat cu scopul, în opinia reclamantului, de a manipula opinia publică și de a-l defăima, precum este descris în această cerere de chemare în judecată.

Solicită admiterea acțiunii și obligarea pârâtului ***** să prezinte reclamantului ***** scuze publice și să dezmință prin intermediul unei conferințe de presă, cu următorul text: „Eu, *****, în legătură cu conferința de presă susținută la data de 26 octombrie 2022, în care am comunicat că, Mișcarea Alternativă Națională, liderul căreia este *****, a fost inclusă în lista Departamentului Trezoreriei al SUA a persoanelor și entităților în privința cărora au fost instituite sancțiuni, pentru faptul că, au beneficiat de finanțare ilegală a campaniilor electorale, dezminț informația precum că, Mișcarea Alternativă Națională este inclusă în lista Departamentului Trezoreriei al SUA a persoanelor și entităților în privința cărora au fost instituite sancțiuni, la fel, dezminț informația că, Mișcarea Alternativă Națională a beneficiat de finanțare ilegală a campaniilor electorale. Aceste informații nu corespund realității, sunt false și denigratoare, care atentează la onoarea, demnitatea și reputația profesională a liderului Mișcării Alternative Naționale, domnul *****, fapt pentru care exprim scuze publice”.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului, avocatul Mariana Barașianț, a susținut integral acțiunea și a solicitat admiterea acesteia.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului, avocatul Constantin Chira, nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea acesteia pe motivele invocate în pledoarii.

În motivarea pledoariilor a indicat că, reclamantul a extras din context anumite expresii și, astfel, a denaturat mesajul.

A menționat că, ***** nu l-a vizat pe reclamant în informația pretinsă a fi răspândită la data de 26 octombrie 2022 și nu există nici o referire la persoana reclamantului.

A afirmat că, nu a fost vizată nici așa numita Mișcare Alternativă Națională, însă, în același timp, reclamantul nu a adus probe, care ar arăta pretinsa legătură juridică a sa cu Mișcarea Alternativă Națională.

A relatat că, luând în considerare faptul că, informația pretinsă de reclamant precum că, a fost răspândită de către pârât, nu corespunde cu informația reală, care, de fapt, a fost răspândită, adică au fost extrase din context anumite expresii și au fost denaturate, reclamantul nu a demonstrat faptul defăimării.

A susținut că, analizând contextul în care s-a exprimat pârâtul, observă că, informațiile răspândite nu reprezintă o defăimare, ci reprezintă niște circumstanțe unanim cunoscute atât la nivel național, cât și internațional, care în același timp constituie și judecăți de valoare cu un substrat factologic suficient.

A invocat că, reclamantul încearcă să inducă în eroare instanța de judecată, astfel, pe de o parte invocă textul informațiilor care pretinde că, ***** le-a răspândit la data de 26 octombrie 2022 și, anume, „Pe lângă acești 2 criminali cu acte în regulă la nivel internațional, în lista sancțiunilor sunt incluși mai multe personaje care au încercat să falsifice alegerile municipale, prezidențiale,

parlamentare, inclusiv unele grupuri de inițiativă pentru constituirea de partide, chipurile de sorginte proeuropeană, dar care au fost finanțate de către serviciile secrete rusești”.

A notat că, pe de altă parte, reclamantul solicită prin cererea de chemare în judecată ca pârâtul să fie obligat să expună următorul text al dezmințirilor: „Eu, *****, în legătură cu conferința de presă susținută la data de 26 octombrie 2022, în care am comunicat că Mișcarea Alternativă Națională, liderul căreia este *****, a fost inclusă în lista Departamentului Trezoreriei al SUA a persoanelor și entităților în privința cărora au fost instituite sancțiuni, pentru faptul că au beneficiat de finanțare ilegală a campaniilor electorale, dezmint informația precum că Mișcarea Alternativă Națională este inclusă în lista Departamentului Trezoreriei al SUA a persoanelor și entităților în privința cărora au fost instituite sancțiuni, la fel dezmint informația că Mișcarea Alternativă Națională a beneficiat de finanțare ilegală a campaniilor electorale”.

A relevat că, există o diferență substanțială dintre informația răspândită la conferința de presă din 26 octombrie 2022 și textul dezmințirilor indicat de reclamant în cererea de chemare în judecată.

A reiterat că, ***** nu l-a vizat pe reclamant în informația pretinsă a fi răspândită la data de 26 octombrie 2022 și nu există nici o referire la persoana reclamantului, nu a fost vizată nici așa numita Mișcare Alternativă Națională, respectiv, nu poate fi obligat să dezmință ceea ce nu a afirmat.

A informat că, ***** nu a menționat așa text în informația invocată de reclamant că a fost răspândită: „...lista Departamentului Trezoreriei al SUA a persoanelor și entităților în privința cărora au fost instituite sancțiuni...”. Pârâtul a menționat așa: „...lista sancțiunilor...”. Există diferență dintre aceste expresii.

A subliniat că, ***** nu a menționat nimic despre careva campanii electorale.

A comunicat că, toate cele demonstrează că, reclamantul a extras din context după bunul său plac anumite informații și, totodată, a denaturat mesajul lui ***** expus la conferința de presă din 26 octombrie 2022.

A concretizat că, ***** nu l-a vizat pe reclamant în informația răspândită la data de 26 octombrie 2022. Astfel, nu există nici o referire la persoana reclamantului și acesta eronat își atribuie precum că, informația răspândită îl vizează. Deci, cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă doar din aceste considerente.

A invocat că, nici circumstanțele de la art. 24 alin. (1) lit. c) și d) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nu au fost probate de către reclamant.

A mai invocat că, după cum s-a demonstrat pe parcursul prezentului proces, în speța dată, informațiile răspândite constituie judecăți de valoare cu un substrat factologic suficient, dar nu relatări cu privire la fapte.

A atenționat că, reclamantul încearcă eronat și cu rea-credință să inducă în eroare instanța de judecată. Astfel, acesta solicită ca ***** să fie obligat să prezinte dezmințiri în textul cărora să indice precum că „...a comunicat la conferința de presă din 26 octombrie 2022 că Mișcarea Alternativă Națională, liderul căreia este ***** , a fost inclusă în lista Departamentului Trezoreriei SUA...”. Apriori așa pretenții urmează a fi respinse din motiv că ***** nu l-a vizat pe ***** și, respectiv, o eventuală hotărâre de admitere a acțiunii ar fi vădit ilegală.

A declarat că, pârâtul nu a vizat la conferința de presă din 26 octombrie 2022 nici așa numita Mișcare Alternativă Națională, dar a fost menționat doar că, în actul vizat, figurează mai multe personaje, ceea ce corespunde realității și corespunde celor indicate în acel comunicat.

A specificat că, la foaia dosarului 28 sau fila 5 a comunicatului de presă din 26 octombrie 2022 este indicat expres că: „...Deși eforturile sale de influențare a alegerilor din 2020 și 2021 din Republica Moldova au eșuat, Kremlinul își continuă eforturile pentru a readuce la putere un guvern pro-rus. Recunoscând pierderea sprijinului popular pentru vechea elită politică pro-rusă din Moldova, echipa lui Gudilin a oferit sprijin unui grup politic de opoziție, Mișcarea Alternativa Națională. Aceste eforturi de influențare sunt strâns coordonate cu utilizarea de către Moscova a resurselor energetice ca armă politică împotriva Guvernului Republicii Moldova. Ca parte a încercărilor sale de a submina Guvernul, echipa lui Gudilin a planificat angajarea unei echipe permanente pentru a posta comentarii pe rețelele de socializare și transmisiuni online. Gudilin a cooperat cu un administrator al Internet Research Agency, care face obiectul sancțiunilor SUA, pentru a înființa această „fabrică de troli”.

A menționat că, în comunicatul din 26 octombrie 2022 publicat de Departamentul Trezoreriei al SUA chiar figurează și această mișcare Mișcarea Alternativa Națională, pe care o indică reclamantul în cererea sa de chemare în judecată.

A susținut că, în acest comunicat Departamentul Trezoreriei al SUA face trimitere la un șir de persoane, inclusiv persoane afiliate acestora. Acestea justifică reiterat poziția pârâtului și determină ca cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

A relatat că, la o analiză simplă și în ansamblu a informației răspândite de ***** , dar nu prin extragerea din context a unor expresii, idei și prin interpretarea după bunul plac al reclamantului, deduce cu certitudine că, informația răspândită

nu este defăimătoare și, concomitent, are la bază un substrat factologic mult prea suficient.

A susținut că, caracterul defăimător al informației nu se prezumă. Acest fapt trebuie dovedit de reclamant conform prevederilor art. 24 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

A notat că, la momentul răspândirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient.

A relevat că, pe lângă faptul că, la caz s-a constatat că, informația răspândită de pârât nu este defăimătoare și nu îl vizează pe reclamant, suplimentar, această informație se bazează și pe un substrat factologic suficient. Or, în comunicatul din 26 octombrie 2022, publicat de Departamentul Trezoreriei al SUA se face trimitere la un șir de persoane, inclusiv persoane afiliate acestora, iar la fila 5 a acestui comunicat (f.d. 28) figurează expres această mișcare Mișcarea Alternativa Națională, pe care o indică reclamantul în cererea sa. Acest argument este valabil și în ipoteza în care pârâtul l-ar fi menționat pe reclamant la data de 26 octombrie 2022, respectiv și în acest caz acțiunea este pasibilă respingerii.

A informat că, conform statisticii, majoritatea acțiunilor de defăimare sunt înaintate de așa numitele „persoane publice”, adică persoanele care datorită funcției sau poziției pe care o ocupă în societate, constituie inevitabil subiectul materialelor jurnalistice pe chestiuni de interes public. De obicei aceștia sunt politicienii, funcționarii, fie oamenii de afaceri.

A subliniat că, precum a notat CtEDO, un politician are dreptul la protecția reputației, chiar atunci când el nu acționează ca o persoană privată, dar cerințele acestei protecții trebuie să cedeze în fața intereselor unei discuții deschise pe chestiuni politice. Limitele criticii acceptabile sunt mai largi în privința unui politician decât în cazul unei persoane private. Spre deosebire de ultimii, primul inevitabil și cu bună știință se lasă deschis unei cercetări mai apropiate a cuvintelor și comportamentului sau de către jurnaliști și de publicul larg, și în consecință el trebuie să manifeste un grad sporit de toleranță.

A comunicat că, la examinarea cauzelor inițiate de „persoanele publice”, ce implică și libertatea de exprimare, urmează a fi făcută o distincție între „viața privată” a „persoanei publice” și comportamentul acesteia în exercitarea atribuțiilor sale în calitate de „persoană publică”.

A concretizat că, deși nu se poate spune că o „persoană publică” nu are viață privată, protecția acesteia trebuie să fie foarte limitată când este vorba de discuții deschise pe chestiuni politice sau chestiuni de interes public.

A atenționat că, jurisprudența CtEDO a delimitat trei categorii principale de exprimare - politică, artistică și comercială, acordându-i cea mai mare importanță

protecției exprimării politice, care a fost definită foarte larg, astfel încât să includă discursurile privind toate chestiunile de interes public general.

A remarcat că, în consecință, având în vedere specificul speței din prezenta cauză, deduce că, informația răspândită de ***** este una de interes public și legată de persoane publice.

A declarat că, a fost demonstrat faptul că, informația răspândită de ***** nu este defăimătoare și nu îl vizează pe reclamant și în același timp constituie o opinie despre faptele și circumstanțele unanim cunoscute în societate și această informație are la bază un substrat factologic mult prea suficient.

A specificat că, reclamantul solicită prin cererea sa de chemare în judecată atât dezmințirea cât și scuzele, ceea ce contravine poziției reclamantului din cererea de chemare în judecată. Or, însăși legiuitorul face diferență dintre aceste noțiuni.

A reiterat că, mai mult, reclamantul nu are careva pretenții legate de înjurii sau viața sa privată și de familie și nici nu a justificat cumva asemenea pretenții, el invocând și făcând trimitere doar la o pretinsă defăimare.

Solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

Audiind reprezentanții părților pe dosar, studiind materialele cauzei civile, instanța de judecată consideră acțiunea neîntemeiată și care urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea,

veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În ședința de judecată s-a stabilit că, la data de 26 octombrie 2022, ora 18:30, ***** și Prim-ministru al Republicii Moldova, ***** au susținut conferința de presă cu denumirea „Conferință de presă susținută de către prim-ministra Republicii Moldova, ***** și ministrul Justiției, *****” (f. d.15, 16).

Conferința de presă a fost înregistrată, fiind păstrată și accesibilă publicului larg pe platforma pagina web www.privesc.eu, la rubrica Agenda evenimentelor, data de 26 octombrie 2022, înregistrare la ora 18:30 cu denumirea „Conferință de presă susținută de către prim-ministra Republicii Moldova, ***** și ministrul Justiției, *****” (link-https://www.privesc.eu/Arhiva/100933/Conferinta-de-presa-sustinuta-de-catre-prim-ministra-Republicii-Moldova--Natalia-*****-si-ministrul-Justitiei-Sergiu-*****).

De asemenea, s-a stabilit că, pârâtul și-a bazat discursul său de la conferința de presă din 26 octombrie 2022 pe Comunicatul de presă cu denumirea „Departamentul Trezoreriei al SUA vizează corupția și operațiunile de influență malignă ale Kremlinului în Moldova”, emis de Departamentul Trezoreriei al SUA.

Din materialele dosarului rezultă că, prin cererea de chemare în judecată, reclamantul ***** pretinde încălcarea onoarei, demnității și reputației profesionale de către pârâtul *****, solicitând obligarea acestuia să prezinte scuze publice și să dezmință prin intermediul unei conferințe de presă informațiile false și defăimătoare.

Iar în acest context, s-a făcut referire la faptul că, la conferința de presă enunțată, între minutele 08:10 și 08:44, ***** a spus că „Pe lângă acești 2 criminali cu acte în regulă pe nivel internațional, în lista sancțiunilor sunt incluși mai multe personaje care au încercat să falsifice alegerile municipale, prezidențiale, parlamentare, inclusiv unele grupuri de inițiativă pentru constituirea de partide, chipurile de sorginte proeuropeană, dar care au fost finanțate de către serviciile secrete rusești”.

Așadar, considerând că, prin aceste afirmații i-a fost lezată demnitatea, onoarea și reputația profesională, ***** , la data de 28 octombrie 2022, a înaintat în

adresa lui ***** cerere prealabilă, prin care a solicitat prezentarea scuzelor publice și dezmințirea informației prin intermediul unei conferințe de presă.

Conform art. 32 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, iar libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

La fel și art. 3 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010 statuează că, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

În același timp, instanța relevă că, conform art. 7 alin. (1) din Legea menționată, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Totodată, instanța de judecată învederează că, onoarea reprezintă aprecierea pozitivă care reflectă calitatea persoanei în conștiința socială. Demnitatea reprezintă autoaprecierea persoanei întemeiată pe aprecierea societății. Reputația profesională reprezintă reflectarea calităților profesionale ale persoanei în conștiința socială, însoțită de aprecierea pozitivă a societății.

Art. 2 din Legea enunțată dă o explicație următoarelor semnificații: defăimare – răspândire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei; răspândire a informației – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptând persoana lezată); informație – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine; fapt – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită; judecată de valoare – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit; judecată de valoare fără substrat factologic suficient – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate; injurie – exprimare verbală, scrisă sau nonverbală care ofensează intenționat persoana și care contravine normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; interes public – interes al societății (și nu simpla curiozitate a indivizilor) față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei; persoană publică – persoană care exercită funcții publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziției sociale sau altor circumstanțe, trezește interesul public; mass-media – mijloc de informare în masă, tipărit sau electronic, precum și jurnalistul; investigație jurnalistică – cercetare

rezonabilă a faptelor de către mass-media pentru realizarea unui material jurnalistic; rectificare – corectare benevolă, din proprie inițiativă sau la cerere, a faptelor care au fost prezentate greșit; dezmințire – infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității; replică – răspuns al persoanei lezate la opiniile exprimate într-un material răspândit de mass-media; scuze – declarație prin care persoana își exprimă regretul pentru injurie sau pentru informații despre viața privată și de familie.

Prevederile legale citate supra trebuie interpretate și aplicate în concordanță cu jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, având în vedere că, libertatea de exprimare este garantată prin art. 10 din Convenția Europeană, care prin § 2 permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăți, cu condiția să respecte cerințele prevăzute de Convenție pentru valabilitatea lor.

Astfel, fiind statuat că, exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora (...).

Pentru a fi convențională, ingerința în libertatea de exprimare trebuie să îndeplinească trei condiții cumulative prevăzute de § 2 al art. 10 CEDO și, anume: i) măsura să fie prevăzută de lege; ii) să urmărească unul din scopurile legitime prevăzute în paragraful 2; iii) și să fie necesară într-o societate democratică pentru atingerea lor.

Cu referire la prima condiție ca măsura să fie prevăzută de lege, instanța reține prevederile art. 3 alin. (1) - (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, care reglementează condițiile și temeiurile de limitare a libertății de exprimare.

Iar, în privința condiției ca măsura să urmărească unul din scopurile legitime, instanța reține că, unul din scopurile legitime prevăzute în § 2 al art. 10 din Convenție este protecția reputației altora.

Respectiv, odată ce s-a constatat cu certitudine că, măsura de limitare a libertății de exprimare este prevăzută de lege și a urmărit un scop legitim, în continuare urmează a fi examinată cea de a treia condiție și, anume, dacă există un just echilibru între, pe de o parte, protecția dreptului consacrat de articolul 10 CEDO și, pe de altă parte, aceea a dreptului reclamantului la protecția onoarei, demnității și reputației profesionale, care, ca elemente ale vieții private, sunt garantate de art.8 al Convenției.

Conform art. 7 alin. (2), (3)-(5) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita

rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat. Persoana lezată prin răspândirea unor judecăți de valoare poate fi restabilită în drepturi, dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Conform art. 24 alin. (1) - (3) din Legea enunțată, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pârâtul a răspândit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat. Pârâtul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspândirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; d) informația răspândită este de interes public. În cazurile ce vizează restrângerea libertății de exprimare, refuzul pârâtului de a dezvălui un secret profesional sau sursa de informare nu constituie temei suficient pentru admiterea acțiunii.

Instanța de judecată notează că, reprezentantul reclamantului a explicat în ședința de judecată că, a avut loc răspândirea unor informații false și defăimătoare, iar în opoziție cu acesta, reprezentantul pârâtului a susținut că, cele expuse sunt judecăți de valoare cu un suficient substrat factologic, informația răspândită fiind veridică, totodată, remarcând că, în informația răspândită la data de 26 octombrie 2022 nu a fost vizat reclamantul, dar și faptul că, reclamantul este o persoană publică.

Conform art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoana care exercită funcții publice este persoana fizică care exercită atribuțiile puterii publice (executive, legislative ori judecătorești) sau persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia.

Totodată, instanța de judecată reține că, potrivit art. 9 alin. (1) și (4) din Legea enunțată, orice persoană are dreptul de a critica statul și autoritățile publice. Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea massmediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

La fel, în cauza Pakdemirli vs Turcia, CtEDO a amintit faptul că, în condițiile în care victima era un ilustru om politic, acesta trebuie să suporte limite ale criticii mult mai elastice decât în cazul altor persoane.

Concluzii similare au fost expuse și în cauza Wirtschafts-Trend ZeitschriftenVerlags GMBH vs Austria, unde Curtea a indicat că, limitele criticii admisibile sunt mai ample în cazul persoanelor publice decât în cazul unui simplu particular.

În circumstanțele expuse, se reține că, *****, fiind persoană cu funcție publică, trebuie să fie cu mult mai tolerant la criticile aduse în adresa sa, deoarece limitele criticii acceptabile la adresa persoanelor politice și a persoanelor care ocupă funcții publice sunt mai largi decât pentru persoanele particulare.

Subsecvent, instanța de judecată mai reține că, informația, la care face referire reclamantul ca fiind răspîndită la conferința de presă din 26 octombrie 2022 de către pârât, nu conține numele sau alte date de identificare ale sale, astfel, persoana fiind neidentificabilă. Mai mult, pârâtul nu a vizat la conferința de presă din 26 octombrie 2022 nici așa numita Mișcare Alternativă Națională.

În continuare, instanța de judecată relevă că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la libertatea de exprimare, urmează a fi stabilit: 1) dacă declarațiile respective ale lui ***** constituie fapte (afirmații) sau judecăți de valoare; 2) în cazul în care declarațiile respective au constituit judecăți de valoare, dacă acestea au avut un substrat factologic suficient.

Revenind la prevederile art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, instanța de judecată reiterează că, judecata de valoare este definită ca o opinie, un comentariu, o teorie sau o idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit.

Astfel, cerința de a dovedi veridicitatea judecăților de valoare este imposibil de a fi îndeplinită, deoarece adevărul afirmațiilor ce constituie judecăți de valoare nu poate fi dovedit, iar invocarea probei veridicității în acest caz ar constitui o încălcare a libertății de exprimare, parte fundamentală a dreptului asigurat de art. 10 din Convenția Europeană.

Din materialele dosarului rezultă că, la conferința de presă din 26 octombrie 2022 pârâtul s-a referit la Comunicatul de presă din 26 octombrie 2022 al Departamentului Trezoreriei al SUA „Departamentul Trezoreriei al SUA vizează corupția și operațiunile de influență malignă ale Kremlinului în Moldova”, accesibil pe pagina web a Ambasadei SUA în Moldova.

În comunicatul din 26 octombrie 2022 publicat de Departamentul Trezoreriei al SUA se face trimitere la un șir de persoane, inclusiv persoane afiliate acestora, iar la fila 5 a acestui comunicat figurează expres această mișcare MAN, pe care a indicat-o reclamantul în cererea de chemare în judecată.

Prin urmare, instanța de judecată reține că, informația răspândită de către pârât constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient, iar judecățile de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient nu constituie temei de tragere la răspundere juridică civilă în materie de apărare a onoarei, demnității și reputației profesionale.

În concluzie, instanța de judecată conchide că, nu sunt temeiuri pentru a admite pretenția reclamantului cu privire la obligarea pârâtului de a dezminți informația prin intermediul unei conferințe de presă și, prin urmare, consideră necesar de a respinge această pretenție ca neîntemeiată.

Cu referire la pretenția reclamantului cu privire la obligarea pârâtului de a prezenta scuze publice, instanța de judecată reține că, aceasta, la fel, urmează a fi respinsă, deoarece conform art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, scuze– declarație prin care persoana își exprimă regretul pentru injurie sau pentru informații despre viața privată și de familie.

Conform art. 7 alin. (6) și (7) din Legea enunțată, se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiții: a) exprimarea intenționată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; b) permite identificarea persoanei vizate. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (6) poate solicita exprimarea scuzelor și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Prin urmare, în contextul celor supra elucidate, instanța de judecată remarcă că, în speță nu se regăsec condițiile imperativ stipulate la art. 7 alin. (6) și (7) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, or, informația răspândită a fost catalogată drept falsă și defăimătoare în sensul art. 7 alin. (2) lit. a) și b) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, fapt ce denotă că, pretenția cu privire la prezentarea scuzelor publice urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 238-241 și 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

hotărăște:

Se respinge acțiunea depusă de către ***** împotriva lui ***** cu privire la obligarea exprimării scuzelor publice și dezmințirii informației defăimătoare ca neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
judecătorul
Balan

Tatiana